Dosar nr. 1-75/2024 (PIGD: 1-24020134-51-1-20022024)

S E N T I N Ţ Ă
în numele Legii

15 iulie 2024 mun. Ungheni

Judecătoria Ungheni, instanța în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Petru Triboi
Grefier: Ludmila Caducenco
cu participarea:
Procurorului Ion Steclari, Tatiana Prutean
Avocatului Alexandru Rotari

a examinat în ședință de judecată publică, în procedură generală, cauza penală de învinuire a lui:

Dologan Elena, a.n. *****, IDNP *****, originară și locuitoare a *****, moldoveancă, cetățeancă a Republicii Moldova, studii medii incomplete, celibatară, 3 copii minori la întreținere, nesupusă militar, șomeră, fără antecedente penale, în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201^2 Cod penal.

Termenul de examinare a cauzei: 21 februarie 2024 - 15 iulie 2024.
Procedura de citare legală respectată.
Verificând materialele dosarului, ascultând părţile la proces, instanţa de judecată, -

C O N S T A T Ă:

Potrivit rechizitoriului **Dologan Elena** se învinuiește că, la 07 aprilie 2023, fiind mama copiilor minori *****, ***** și *****, acționând contrar intereselor primordiale ale copiilor a admis un comportament infracțional în raport cu drepturile și interesele minorilor aflați la întreținere fiind periclitate o serie de prevederi normative expres prevăzute de cadrul normativ național cât și internațional cum este art. 27 a Convenției ONU din 29.11.1989 în vigoare din 02.09.1990 cu privire la drepturile copilului, care stabilește „Obligațiunea pozitivă a părinților și oricărei alte persoane care are în grijă un copil responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului”, a prevederilor art. 48 a Constituției Republicii Moldova care stabilește: „Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor”, a prevederilor Legii RM nr. 338 din 15.12.1994 privind drepturile copilului care potrivit art. 18 stabilește: „Ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia, a prevederilor art. 60 alin. (2) din Codul familiei, care îi obligă pe aceștia în calitate de părinți să poarte răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor. Părinții sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere juridică pentru lipsa de supraveghere permanentă a copiilor de vârstă fragedă și preșcolară. Astfel dânsul în calitate de părinte manifestând o neglijență criminală, urmărind scopul eschivării cu rea voință de la exercitarea obligațiilor părintești stabilite potrivit cadrului normativ național cât și

internațional, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale care au un impact dăunător asupra membrilor de familie aflați spre îngrijire și educație, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestora, acționând conștient în perioada sus menționată, cu rea voință nu și-a executat obligația de întreținere, de educare și de instruire a copiilor minori, urmare acestor ilegalități a determinat plasamentul minorilor în instituție rezidențială și servicii sociale de plasament. În consecință, autoritatea tutelară locală în baza dispoziției Primăriei s. Pîrlița nr. 93 din 07.04.2023, a dispus plasarea de urgență a minorilor în serviciul social de „Asistență parentală profesionistă", minorii Mafiei Alexandra, ***** și ***** și începând cu 07.04.2023 au beneficiat de serviciul social de plasament.

Fapta Elenei Dologan a fost calificată de către acuzatorul de stat în baza art. 201^2 Cod Penal - exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești adică eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, fapt ce a determinat plasamentul unui copil în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament.

În ședința de judecată procurorul a înaintat demers cu privire la examinarea cauzei penale în lipsa inculpatei Dologan Elena pe motiv că ultima este anunțată în căutare și nu este cunoscut locul aflării ei.

În conformitate cu prevederile art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul: când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanţă, iar prevederile aliniatului 6 ale aceluiași articol prevede că, instanţa decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului din motivele prevăzute la alin. (2) pct. 1) numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că persoana pusă sub învinuire şi în privinţa căreia cauza a fost trimisă în judecată se ascunde de la judecată şi, în urma măsurilor de căutare, a fost imposibilă obţinerea manifestării voinţei inculpatului de a se prezenta în instanţă.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, inculpata Dologan Elena se sustrage de a compărea în fața instanței, motiv pentru care a fost dispusă examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Potrivit art. 368 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, citirea declaraţiilor inculpatului depuse în cursul urmăririi penale, precum şi reproducerea înregistrărilor audio şi video ale acestora, pot avea loc, la cererea părţilor, în cazurile când cauza se judecă în lipsa inculpatului.

Astfel, instanța urmează să ia în considerare declarațiile date de către Dologan Elena la urmărirea penală în calitate de bănuită și învinuită.

Fiind audiată în calitate de bănuită, Dologan Elena a declarat că vina în săvârșirea infracțiunii incriminate nu o recunoaște. La fel, a comunicat că locuiește în casa bunicii sale Scoropad Elena, din *****. În anul 2016 ea s-a aflat în concubinaj cu Maftei Ion în s. Negurenii Vechi, r-l Ungheni, cu care are un copil minor comun pe nume *****. Menționează că, nu a fost căsătorită cu Ion, dar în certificatul de naștere al fetei minore acesta a fost inclus în calitate de tată. Tot în acel an, ea a plecat de la Ion deoarece acesta a devenit consumator de droguri. Când fata minoră avea 7 luni, ea a început să locuiască cu Bursuc Radu în s. Cetireni, r-l Ungheni, cu care are doi copii minori comuni ***** și *****. Astfel, ei au locuit în concubinaj în satul menționat cu trei copii minori. La 22.12.2022, la domiciliul lor au venit angajații de la Centrul de Asistență Socială a Familiei și Copilului „CREDO" din municipiul Ungheni, care au solicitat ca ea împreună cu copiii să fie plasați în centru pe timp de iarnă, deoarece s-a depistat că la domiciliul ei nu era făcut focul și era frig. Declară că ea a refuzat, dar până la final i s-a comunicat că va fi plasată pe câteva zile, de aceea ea a acceptat, dar a doua zi i s-a comunicat că va fi plasată pe timp de trei luni. Astfel, concubinul ei a rămas la domiciliul și ea a rămas cu fetele la Centrul „CREDO". La 13.03.2023, ea a părăsit Centrul împreună cu fetele minore și a dorit să se reîntoarcă la concubinul Radu în s. Cetireni, dar din motiv că angajații de la primărie

nu i-au permis să locuiască cu Radu, ea a fost nevoită să plece la casa bunicii sale din s. Pârlița, r-l Ungheni. Menționează că, motivul neacceptării să se reîntoarcă în s. Cetireni, a fost faptul că tatăl concubinului ei deseori apela la poliție și comunica despre conflicte care aveau loc între ea și Radu. Astfel, din 13.03.2023, ea împreună cu fetele minore au locuit la casa bunicii Scoropad Elena, care i-a permis să locuiască. Astfel, ea a domiciliat cu bunica, feciorul ei Scoropad Vasile și sora ei Samciuc Angela la domiciliul menționat. A declarat că, din 13.03.2023, careva persoane de la primărie la domiciliu nu au fost, nu au verificat starea financiară și nici nu au verificat dacă ea are nevoie de ajutor fiind mama a trei copii minori. Unchiul ei Vasile, care locuiește la bunica pe adresa sus indicată, deseori consumă băuturi alcoolice și uneori creează conflicte unde o înjură, o numește cu cuvinte necenzurate. În seara de 06.04.2023, pe timp de zi ea se afla prin sat cu trei copii minori, spre seară ea a revenit la casa bunicii. În casă se aflau în afară de moșul Scoropad Vasile, moșul Scoropad Mihail și soția lui Scoropad Diana și sora ei Angela, care consumau băuturi alcoolice. După ce ea a intrat în casă, Scoropad Vasile a inițiat cu ea un conflict, motivând că ea are un comportament necorespunzător și a declarat că ea întreține relații intime cu o persoană, numind-o cu cuvinte necenzurate, injurioase și amenințând-o că ea va rămâne fără copii. Tot atunci, ea i-a răspuns cu cuvinte necenzurate, numindu-l cu aceleași cuvinte. Acesta a apucat-o de păr și o lovea cu capul de sobă, ea încerca să se apere și i-a aplicat o lovitură cu melesteul în regiunea feței, după care Vasile a continuat să îi aplice lovituri cu pumnii în regiunea capului și de la dureri fizice ea s-a urinat inconștient. Ulterior, Vasile a continuat să o numească cu cuvinte urâte și o amenința cu răfuială fizică și ea a lăsat copii minori în grija mătușii Scoropad Diana și a fugit la cumătrs sa Vatulea Diana, deoarece îi era frică să nu fie agresată în continuare de Scoropad Vasile. Menționează că, persoanele care se aflau în casă nu au reacționat la acțiunile lui Scoropad Vasile și nu s-au implicat pentru ea, sora ei Angela a fugit de la domiciliu și ea. Peste careva timp, la domiciliul bunicii a venit echipajul de poliție și ea s-a întors. Tot atunci, ea a stabilit că poliția a fost solicitată de Scoropad Vasile, care a dat careva declarații împotriva ei și, tot atunci, a declarat și ea despre faptul agresării fizice. După ce polițiștii au plecat, Vasile i-a comunicat să plece de la casa bunicii și să nu mai vină. Declară că, nu i-a permis să intre în ograda gospodării după copiii săi minori, de aceea ea din nou a plecat la cumătra sa la domiciliu unde a înnoptat. A doua zi, la 07.04.2023, ea a fost telefonată de mătușa sa care i-a comunicat despre faptul că copiii ei au fost luați de către asistența socială și primar. Când ea a venit acasă la bunica, a stabilit că într-adevăr i-au fost luați copiii. A adăugat că, a rămas la domiciliul bunicii, deoarece Scoropad Vasile nu era acasă. La moment, ea locuiește cu Scoropad Vasile, bunica și sora sa. Menționează că, Vasile continuă să manifeste față de ea un comportament agresiv când consumă băuturi alcoolice. A declarat că, în ziua menționată ea a consumat careva băuturi alcoolice dar nu era în stare de ebrietate, nu este angajată în câmpul muncii dar lucrează ocazional prin sat cu ziua și a întreținut copii din banii săi. Copiii se aflau la domiciliu, deoarece nu aveau vârsta de grădiniță (f.d. 51-52).

Fiind audiată în calitate de învinuită, Dologan Elena a declarat că vina în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201^2 Cod penal nu o recunoaște. Opinează că, în calitate de părinte a avut grijă de copiii săi și îi îngrijea cum putea. Lucra ocazional prin sat și se întreținea pe sine și copiii săi din cont propriu. Nu este căsătorită și nu concubinează cu nimeni, de una singură își întreținea copiii. Consideră că, copiii au fost luați de către autoritățile publice locale pe motiv că ea nu se afla acasă. Menționează că, nu întrebuințează alcool, doar cu excepția zilelor de sărbătoare. De când au fost luați copiii, ea a solicitat de la autorități să-i comunice locul aflării acestora ca să-i vadă, dar nimeni nu i-a comunicat nimic și drept urmare nu a văzut copiii din 07.04.2023 până în prezent (f.d. 68).

Acuzarea de stat întru susținerea învinuirii aduse inculpatei a prezentat instanței spre examinare următoarele probe:

Declarațiile martorului Negarneac Ludmila, care fiind audiat în ședința de judecată, a comunicat că activează în calitate de specialist în protecția drepturilor copiilor în cadrul Primăriei *****. Referitor la familia inculpatei Dologan Elena, susține că în această familie sunt trei copii minori, și anume ***** – din prima relație în care nu au fost oficial căsătoriți și au locuit pe teritoriul primăriei s. Negureni, r-l Ungheni. Următorii doi copii au fost născuți la Cetireni dintr-o relație de concubinaj cu cetățeanul Bursuc. Toți copiii sunt minori. Numele copiilor este ***** și *****. În decembrie 2022, Dologan Elena a venit la bunici în ospeție în s. Pîrlița, unde a lăsat copiii fără supraveghere și, drept urmare, copiii au fost luați din familie. După câteva ore a fost găsită și mama copiilor Dologan Elena și au fost plasați la centrul CREDO din mun. Ungheni. Toți au fost plasați și mama, și copiii. Motivul plasării a fost faptul că, Dologan Elena a declarat precum că nu are un loc de trai. Au fost plasați pe jumătate de an așa cum prevede legislația. Mama a refuzat să stea 6 luni în instituția dată și a plecat din centru motivând că se duce la Pîrlița, dar la Pîrlița ea nu se afla. În centrul respectiv au stat 3 luni. Ea a luat copiii de la centru motivând că pleacă la Pîrlița, dar de fapt a plecat în s. Rădenii Vechi, după care a plecat în s. Bumbăta. Ulterior, am fost telefonați de unchiul copiilor care a comunicat că, Dologan Elena a abandonat copiii și de două zile se află fără îngrijire părintească. Atunci, copiii au fost luați din familie și plasați în asistență parentală profesionistă. Actualmente, copiii se află în asistență parentală profesionistă. Dologan Elena a fost decăzută din drepturi părintești. Nu este adevărat precum că, între Dologan Elena și autoritatea publică locală ar fi fost vreun conflict care ar fi determinat autoritatea să urmărească scopul de a-i lua copiii, ea niciodată nu s-a îngrijit de dânșii. Totodată, relatează că Dologan Elena este originară din s. Pîrlița. De nenumărate ori a vorbit cu Dologan Elena să depună cerere la Asistența Socială pentru a-i întocmi un grafic de întrevedere cu copiii. Anul trecut Dologan Elena a fost decăzută din drepturi părintești.

Declarațiile martorului Chirica Alexei, care fiind audiat în ședința de judecată, a comunicat că activează în calitate de șef al Centrului de Sănătate Pîrlița, r-l Ungheni. Cunoaște familia Dologan drept una care duce un mod de viață nesănătos. Dologan Elena nu are grijă de copiii săi, aceștia erau lăsați în voia sorții, ea făcea abuz de alcool, la domiciliu era mereu anti-sanitarie. În calitatea sa de medic se deplasa cu asistenta medicală la domiciliul Elenei Dologan în s. Pîrlița pentru a verifica starea de sănătate a copiilor. De obicei, copiii erau ori singuri, ori cu bunica. Alteori, o găsea pe mama copiilor în stare de ebrietate. Dologan Elena lăsa copiii pe o săptămână, o lună, dispărea, apoi apărea.

Declarațiile martorului Cantemir Gheorghe Mihail, care fiind audiat în ședința de judecată, a comunicat că actualmente activează în calitate de ofițer superior de sector al Sectorului nr. 4 Cornești în cadrul Inspectoratului de Poliție Ungheni, însă anterior a deservit *****. Cu referire la Dologan Elena informează că, aceasta după ce a finisat studiile gimnaziale a locuit în s. Negurenii Vechi în concubinaj. Prin anul 2020-2021, Dologan Elena a venit să locuiască în s. Pîrlița, având un copil minor. Ulterior, a plecat în s. Cetireni unde a mai născut încă doi copii. În anul 2022 a revenit din nou în s. Pîrlița având deja trei copii minori. Ea locuia la bunica, la părinții mamei sale. Deseori aveau loc certuri, era solicitată poliția. Atitudinea ei ca mama față de copii era una necorespunzătoare, lăsa copiii fără supraveghere, în grija bunicii. Drept urmare, în calitatea sa de ofițer de sector a fost la fața locului cu asistenții sociali. Primăria a înaintat demers de a lua copiii din familie și să fie plasați în familie parentală, lucru care și s-a întâmplat.

Dologan Elena niciodată nu se interesa de copii. La moment, nu cunoaște soarta copiilor, deoarece nu mai activează pe sectorul dat.

Concomitent cu audierea martorilor, au fost cercetate și probele scrise propuse de partea acuzării, și anume:

Procesul-verbal de examinare a documentelor din 11.05.2023, prin care a fost examinată copia dispoziției nr. 93 din 07.04.2023 emisă de Primăria comunei Pîrlița, r. Ungheni, prin care a fost dispusă plasarea de urgență în serviciul de asistență parentală profesionistă a copiilor minori *****, ***** și ***** (f.d. 41).

Raportul de expertiză judiciară nr. 202337A0416 din 19.01.2024 în privința Elenei Dologan, prin care s-a concluzionat că Dologan Elena nu suferă la moment de careva tulburare psihică cronică sau temporară, sau de alte stări patologice de importanță psihiatrico-legală, prezintă diagnostic de: „Retardare mentală ușoară". În momentele importante pentru dosar, Dologan Elena nu suferea de careva maladii psihice cu semnificație psihiatrico-legală, prezenta diagnosticul de: „Retardare mentală ușoară", care însă nu a privat-o de capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale, ceea ce denotă starea de responsabilitate. Periculozitatea pentru societate nu este determinată de patologii psihice. Nu se atestă necesitatea de aplicare a măsurilor coercitive cu caracter medical asupra Elenei Dologan (f.d. 80-83).

Dispoziția primarului nr. 93 din 07 aprilie 2023 emisă de Primăria comunei Pîrlița, r- l Ungheni, prin care a dispus plasarea de urgență a copiilor minori *****, ***** și ***** în serviciul social de „Asistență parentală profesionistă".

De menționat că, partea apărării nu a înaintat o listă a probelor, nu a solicitat audierea martorilor, nu a propus cercetarea documentelor şi/sau proceselor-verbale ale acţiunilor procesuale.

Aprecierea instanței:

Conform art. 3 alin. (1), 51 Cod penal, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârşirea unei infracţiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanţei de judecată şi în strictă conformitate cu legea penală. Temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârşită, iar componenţa infracţiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârşirea infracţiunii prevăzută de legea penală.

Instanța de judecată reține că, în virtutea prevederilor art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală, părţile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilităţi egale pentru susţinerea poziţiilor lor. Instanţa de judecată pune la baza sentinţei numai acele probe la cercetarea cărora părţile au avut acces în egală măsură.

Instanța de judecată este obligată prin prisma art. 384 alin. (3), 389 alin. (1) Cod de procedură penală, să emită o sentinţă legală, întemeiată şi motivată. Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform prevederilor art. 52 alin. (1) Cod penal, se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective şi subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

Din analiza art. 201^2 Cod penal, se deduce că obiectul juridic generic al infracţiunii prevăzută la acest articol îl formează relaţiile sociale cu privire la convieţuirea în cadrul familiei și dezvoltarea minorului, iar obiectul juridic special al infracțiunii date îl constituie relațiile sociale cu privire la exercitarea corespunzătoare a obligațiilor părintești.

Latura obiectivă a infracțiunii specificată la art. 201^2 Cod penal, are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care se concretizează în inacțiunea de eschivare de la exercitarea obligațiilor părintești; 2) urmările prejudiciabile, și anume - plasamentul victimei într-o instituție rezidențială sau prestarea în folosul acesteia a unui serviciu social de plasament; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Din examinarea art. 8 al Legii nr. 140/2013 „privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi", putem deduce prezența altor asemenea forme: neglijarea copilului; lipsirea copilului de îngrijire și supraveghere din cauza absenței părinților de la domiciliu; refuzul exercitării obligațiilor părintești privind creșterea și îngrijirea copilului; abandonarea copilului.

Infracțiunea analizată este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii oricăreia din următoarele urmări prejudiciabile: 1) plasamentul victimei într-o instituție rezidențială; 2) prestarea în folosul victimei a unui serviciu social de plasament.

Este de menționat faptul că art. 201^2 din Codul penal, nu poate fi aplicat în cazul în care inacțiunea prejudiciabilă de eschivare de la exercitarea obligațiilor părintești fie se soldează cu alte urmări prejudiciabile decât cele indicate în acest articol, fie nu implică producerea nici unei urmări prejudiciabile.

La prezenta speță, latura obiectivă se probează prin declarațiile martorilor audiați în cadrul ședinței de judecată, care unanim au relatat că Dologan Elena, locuitoare a *****, este mama copiilor *****, ***** și *****. Urmare a neexecutării de către Dologan Elena a obligațiilor părintești față de copiii săi, manifestate prin lăsarea fără supraveghere a acestora, lipsa de contribuție la întreținerea, educarea și instruirea dânșilor a avut drept consecință plasamentul minorilor în asistență parentală profesionistă.

Vinovăția inculpatei Dologan Elena în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 201^2, se confirmă și prin elementele de fapt stabilite în procesul - verbal de examinare a documentelor din 11.05.2023 prin care a fost examinată copia dispoziției nr. 93 din 07.04.023 emisă de Primăria comunei Pîrlița, r. Ungheni, prin care a fost dispusă plasarea de urgență a copiilor minori *****, ***** și ***** în serviciul de asistență parentală profesionistă.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 201^2 din Codul penal, se caracterizează prin intenție directă sau indirectă. Motivele acestei infracțiuni se exprimă în indiferență, răzbunare, interesul material etc.

Pentru ca inacțiunea de eschivare de la exercitarea obligațiilor părintești să poată fi calificată conform art. 201^2 din Codul penal, este obligatoriu ca făptuitorul să manifeste o atitudine de rea-voință față de această eschivare. Existența relei-voințe se stabilește în rezultatul evaluării tuturor circumstanțelor relevante ale faptei săvârșite.

Astfel de circumstanțe sunt specificate în dispozițiile art. 22 alin. (2) lit. h), j) și k) din Legea nr. 140/2013 „privind protecţia specială a copiilor aflaţi în situaţie de risc şi a copiilor separaţi de părinţi": neîndeplinirea, fără motive întemeiate, de către părinți a dispozițiilor legitime ale autorității tutelare în scopul asigurării respectării drepturilor și intereselor copiilor; eschivarea sub orice formă a părinților de la procesul de reintegrare a copilului în familie; aflarea copilului în pericol iminent din cauza lipsei de supraveghere din partea părinților. Repetabilitatea circumstanțelor sus-menționate sau a altor circumstanțe relevante, durata relativ îndelungată de eschivare de la exercitarea obligațiilor părintești, precum și recalcitranța făptuitorului - toate acestea confirmă atitudinea de rea-voință a acestuia.

În speță, se constată cu certitudine că inculpata Dologan Elena și-a dat seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale de eschivare cu rea-voință de la exercitarea obligațiilor părintești,

fapt care a condiționat plasamentul celor trei copii în serviciul de asistență parentală profesionistă.

Conform adeverinței medicale nr. 309 din 16.05.2023 eliberată de I.M.S.P Centrul de Sănătate Ungheni, Dologan Elena se află la evidența medicului psihiatru (f.d. 58), însă potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 202337A0416 din 19.01.2024, Dologan Elena fiind expertizată din punct de vedere psihiatric, s-a constatat că nu suferă de tulburări psihice cronice sau temporare. În momentele importante pentru dosar, Dologan Elena nu suferea de careva maladii psihice cu semnificație psihiatrico-legală, prezenta diagnosticul de „retardare mentală ușoară", care însă nu a privat-o de capacitatea de a conștientiza și dirija acțiunile sale, ceea ce denotă stare de responsabilitate (f.d. 80-83).

Așadar, raportul de expertiză enunțat *supra* denotă că, Dologan Elena la momentul săvârșirii faptei imputate avea discernământ, capacitate de exercițiu și stare de responsabilitate, lucru care confirmă conștientizarea de către aceasta a celor comise.

Instanța de judecată apreciază critic versiunea apărării precum că, la speță lipsește latura subiectivă – motiv de achitare a inculpatei. Întru susținerea poziției sale nu au fost prezentate probe care să demonstreze lipsa de intenție, iar faptul că inculpata nu-și recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii imputate este considerată de instanță drept o modalitate de apărare, care se combate prin cumulul de probe administrat de organul de urmărire penală și cercetat în ședința de judecată.

Sub aspectul situaţiei de neîntrunire a elementelor infracţiunii, instanța de judecată examinând cauza prin cercetarea nemijlocită și multiaspectuală a probelor prezentate de părţi, le apreciază în mod obiectiv și are convingerea că vinovăţia inculpatei în săvârşirea infracţiunii imputate este dovedită integral.

Subiectul infracțiunii specificată la art. 201^2 Cod penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul comiterii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani. De asemenea, subiectul infracțiunii analizate trebuie să aibă o calitate specială, și anume: cea de părinte (inclusiv de părinte adoptiv). Alte persoane (de exemplu: persoanele care înlocuiesc părinții; persoanele (altele decât părinții) în grija cărora copiii se află potrivit legii etc.) nu pot fi subiecți ai infracțiunii examinate.

Potrivit copiilor certificatelor de naștere eliberate pe numele copiilor *****, ***** și *****, la secțiunea „părinți" este indicată Dologan Elena ca fiind mama copiilor respectivi (f.d. 29, 30, 31).

Deci, Dologan Elena se încadrează în noțiunea de subiect al infracțiunii, aceasta la momentul comiterii infracțiunii avea împlinită vârsta de 16 ani, era responsabilă potrivit raportului de expertiză judiciară și era mama celor trei copii *****, ***** și *****.

Apreciind fiecare probă la prezenta speță din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, instanța de judecată a ajuns la concluzia că vinovăția Elenei Dologan a fost demonstrată, astfel fiind întrunite elementele componenței de infracțiune prevăzută de art. 201^2 Cod penal - eschivarea cu rea voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale de plasament.

Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinți sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului atrage sancțiunea corespunzătoare, în condițiile în care, aceasta constituie culpa părintelui responsabil de aceste obligații.

Potrivit dispoziției art. 62 alin. (l)-(4) Codul familiei este cert că drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului. Metodele de educație a copilului, alese de părinți, vor exclude comportamentul abuziv, insultele și maltratările de orice fel, discriminarea, violența psihică și fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acțiuni criminale, inițierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanțelor stupefiante și psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerșitul și alte acte ilicite. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului. Părinții poartă răspundere, în modul stabilit, pentru exercitarea drepturilor părintești în detrimentul intereselor copilului.

În sensul dat instanța reține dispozițiile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 338 din 1512.1994 „privind drepturile copilului", în care este prevăzut expres că statul garantează fiecărui copil dreptul la un nivel de viață adecvat dezvoltării sale fizice, intelectuale, spirituale și sociale. Statul întreprinde acțiuni în vederea acordării de ajutor părinților, precum și altor persoane responsabile de educația și dezvoltarea copiilor. Protecția drepturilor copilului este asigurată de organele competente respective și de organele de drept.

Or, din art. 18 alin. (l)-(3) din aceeași lege, rezultă că ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia. Părinții sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere juridică pentru lipsa de supraveghere permanentă a copiilor de vârstă fragedă și preșcolară. Dacă ambii părinți sau unul din ei, precum și persoanele subrogatorii legale, nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copil sau abuzează de drepturile lor paterne, copilul are dreptul de a sesiza organele de tutelă și curatelă, precum și de drept, pentru a-și apăra drepturile și interesele. Astfel, norma art. 33 din legea precitată supra prevede că persoanele fizice și juridice care s-au făcut vinovate de încălcarea prezentei legi sunt trase la răspundere în modul stabilit de legislație.

Aplicând art. 3 alin. (2), 18 alin. (1), 19 alin. (1), 27 din Convenția Internațională nr. 52 din 20.11.1989 „cu privire la drepturile copilului", statele părți se angajează să asigure copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv violența sexuală, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului sau reprezentanților săi legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat. Statele părți recunosc dreptul oricărui copil la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială. Părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Având în vedere nerespectarea de către inculpata Dologan Elena a prevederilor legale enunțate *supra* și luând în considerare că vinovăția acesteia în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 201^2 Cod penal a fost demonstrată pe deplin, aceasta urmează a fi trasă la răspundere penală.

Conform art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri şi restricții drepturilor lor.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La individualizarea pedepsei, instanța va ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de faptul că Dologan Elena, potrivit caracteristicii eliberată de Primăria com. Pîrlița, r-l Ungheni, are viza de domiciliu în s. Pîrlița, dar nu are o locuință permanentă, deseori își schimbă locul de trai, nu dispune de spațiu locativ propriu. Nu este angajată în câmpul muncii, deseori consumă băuturi alcoolice. Având în grijă 3 copii minori, deseori erau lăsați fără supraveghere, în ultimul caz copii au fost luați din familie și depusă cerere în instanța de judecată solicitând decăderea din drepturile părintești. La administrația publică locală deseori apar plângeri din partea rudelor și consătenilor (f.d. 55).

Conform cererii forma nr. 246, Dologan Elena anterior nu a fost trasă la răspundere penală (f.d. 56), iar potrivit cazierului contravențional aceasta, la 05.04.2023, a fost cercetată contravențional pentru săvârșirea contravenției prevăzută de art. 69 alin. (1) Cod contravențional (f.d. 57).

Infracțiunea săvârșită de inculpata Dologan Elena se califică conform art. 16 alin. (2) Cod penal, ca fiind infracțiune ușoară.

Conform art. 76 Cod penal, instanța reține drept circumstanțe ce atenuează răspunderea penală: săvârşirea pentru prima dată a unei infracţiuni uşoare.

Circumstanțe ce agravează răspunderea penală, conform art. 77 Cod penal, instanța nu a reținut.

Instanța de judecată menționează că, pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzută la art. 201^2 Cod penal, *eschivarea cu rea-voinţă a părinţilor de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituţii rezidenţiale sau servicii sociale de plasament,* prevede amendă în mărime de la 300 la 500 de unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 100 la 120 de ore.

La aplicarea pedepsei instanța stabilește categoria ei în funcție de scopul urmărit de a asigura reeducarea inculpatei, de a preveni pe viitor săvârșirea de noi infracțiuni precum și în vederea restabilirii echității sociale.

Reieșind din prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, care stipulează că pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea condamnaţilor, cât şi a altor persoane.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, instanța de judecată consideră necesar de a-i aplica inculpatei Dologan Elena o pedeapsă sub formă de amendă.

În condițiile în care cauza penală a fost examinată în procedură generală, inculpata manifestând indiferență și eschivându-se de a se prezenta în ședințele de judecată, dar și având în vedere că aceasta la locul de trai se caracterizează negativ, în continuare nu își execută obligațiile părintești, instanța de judecată găsește rezonabilă aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în limita maximă prevăzută de legea penală, care în viziunea instanței este una echitabilă.

Subsidiar, este de menționat faptul că, acuzatorul de stat în dezbateri judiciare a solicitat de a o recunoaște culpabilă pe Dologan Elena de comiterea infracțiunii incriminate și de a-i aplica drept pedeapsă amendă în mărime de 500 unități convenționale.

Instanța va informa inculpata Dologan Elena că potrivit prevederilor art. 64 alin. (1), (3^1) și (5) Cod penal, amenda este o sancţiune pecuniară ce se aplică de instanţa de judecată în cazurile şi în limitele prevăzute de prezentul cod. În cazul infracţiunilor uşoare sau mai puţin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral. În caz de eschivare cu rea-voinţă a condamnatului de la achitarea amenzii stabilite ca pedeapsă principală sau complementară, instanţa de judecată poate să înlocuiască suma neachitată a amenzii cu închisoare în limitele termenelor pedepsei maximale, prevăzute de articolul respectiv al Părţii speciale a prezentului cod. Suma amenzii se înlocuieşte cu închisoare, calculându-se o lună de închisoare pentru 100 unităţi convenţionale.

Potrivit prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanţa de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepţia sumelor plătite interpreţilor, traducătorilor, precum şi apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistenţă juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiţiei şi condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată şi de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum şi de persoana în privinţa căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Instanța consideră necesar de a admite solicitarea procurorului privind încasarea din contul Elenei Dologan în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1.862 lei suportate la urmărirea penală pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202337A0416 din 19.01.2024.

În conformitate cu prevederile art. 395 alin. (1) pct. 5) Cod procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătată dispoziția privitoare la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă.

Astfel, față de inculpată urmează a fi aplicată măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara până la intrarea în vigoare a prezentei sentințe.

Soluționând chestiunea corpurilor delicte, instanța reține că prin ordonanța organului de urmărire penală din 11.05.2023, a fost recunoscut în calitate de mijloc material de probă – copia autentificată a dispoziției nr. 93 din 07.04.2023 emisă de Primăria com. Pîrlița, r-l Ungheni (f.d. 42).

Conform prevederilor art. 157 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, constituie mijloc material de probă documentele în orice formă (scrisă, audio, video, electronică etc.) care provin de la persoane oficiale fizice sau juridice dacă în ele sunt expuse ori adeverite circumstanţe care au importanţă pentru cauză. Documentele se anexează, prin ordonanţa organului de urmărire penală sau prin încheierea instanţei, la materialele dosarului şi se păstrează atâta timp cât se

păstrează dosarul respectiv. În cazul în care documentele în original sunt necesare pentru evidenţă, rapoarte sau în alte scopuri legale, acestea pot fi restituite deţinătorilor, dacă este posibil fără a afecta cauza, copiile de pe acestea păstrându-se în dosar.

În asemenea circumstanțe, instanța consideră că copia dispoziției Primăriei com. Pîrlița, r-l Ungheni, nr. 93 din 07.04.2023 „cu privire la plasamentul de urgență a copilului”, recunoscut în calitate de mijloc material de probă prin ordonanța organului de urmărire penală din 11.05.2023 (f.d. 25) - de păstrat la materialele dosarului atât timp cât se păstrează dosarul respectiv.

În temeiul celor expuse *supra,* în conformitate cu prevederile art. 64, 201^2 Cod penal, art. 384, 385, 389, 392-395, 397 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se recunoaște vinovată şi se condamnă **Dologan Elena**, a.n. *****, IDNP *****, originară și locuitoare a *****, pe art. 201^2 Cod penal, la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceia ce constituie 25.000 (douăzei și cinci mii) lei.

Se explică inculpatei **Dologan Elena** că, în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3^1) Cod Penal, în cazul infracţiunilor uşoare sau mai puţin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plăteşte în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancţiunea amenzii este executată integral.

Se încasează de la **Dologan Elena**, a.n. *****, IDNP *****, originară și locuitoare a *****, în beneficiul statului suma de 1.862 (una mie opt sute șaizeci și doi) lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la urmărirea penală.

Se aplică în privința inculpatei **Dologan Elena**, a.n. *****, IDNP *****, originară și locuitoare a *****, măsură preventivă, obligarea de a nu părăsi țara până la devenirea sentinței definitive.

Mijlocul material de probă: copia dispoziției Primăriei com. Pîrlița, r-l Ungheni, nr. 93 din 07.04.2023 „cu privire la plasamentul de urgență a copilului” - de păstrat la materialele dosarului atât timp cât se păstrează dosarul respectiv.

Sentința cu drept de atac în curs de 15 zile, la Curtea de Apel Bălți(Nord), prin intermediul Judecătoriei Ungheni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul ***Petru Triboi***